

5. Finančné možnosti štátu a samosprávy pre podporovanie voľnočasových aktivít seniorov - dotačné systémy zainteresovaných subjektov

Predkladá: Združenie miest a obcí Slovenska;

Podpora aktivít zameraných na aktívny životný štýl ľudí v preddôchodkovom a dôchodkovom veku patrí vo vzťahu k demografickým výzvam nepochybne medzi dôležitými súčasťami verejných politík. Kvantifikácia finančných kapacít za samosprávy nie je úplná, najmä z dôvodu, že opomína nefinančnú podporu, ktorú poskytujú v dimenziách svojich lokálnych možností všetky samosprávy, či vo forme spolupráce a znášania časti administratívnotechnických nákladov, poskytovaní poradenstva, no v neposlednej rade poskytovaním priestorových podmienok bezodplatne, resp. za symbolické úhrady. Napriek možnému bagatelizovaniu, práve poskytovanie zázemia pre rôzne organizácie a aktivity so všeobecne prospešným zameraním je finančne nevyjadrená, no zároveň kľúčová pre fungovanie organizácií, realizáciu aktivít.

Takmer všetky mestské a aj väčšie obecné samosprávy majú zavedené grantové schémy, ktoré neopomínajú ani oblasť aktívneho starnutia a poskytujú priestor na súťaž o verejné zdroje. Dôležitosť súťaže a vyváženého podporovania všetkých oblastí, prípadne aktivít, zameraných súčasne na viaceré cieľové skupiny je cestou podpory budovania komunit, sociálnej kohézie a spolupatričnosti na lokálnej úrovni. Narušenie uvedených princípov so sebou nesie následky tak pre obec a jej samosprávu, ako aj pre preferované skupiny dotované tak, že to vytvára dojem nespravodlivosti alebo nevyváženosti. Nepokladáme za nevyhnutné zdôrazňovať významnosť participácie seniorov na verejnom živote, nakoniec pred niekoľkými rokmi realizovaný prieskum poukázal na to, že takmer dve tretiny miest má osobitnú platformu pre dialóg s cieľovou skupinou seniori, a v komisiách pre sociálne veci, ktoré sú poradným a iniciatívnym orgánom obecného zastupiteľstva je bez výhradne vždy aj zástupca seniorov. Za kľúčové považujeme podporovanie medzigeneračnej solidarity a vzájomného pochopenia a porozumenia potrebám viacerých generácií. Práve vzájomná solidarita medzi generáciami (či medzi inými skupinami obyvateľov) je predchádzaním v budúcnosti veľmi pravdepodobnej hrozbe prejavov ageizmu, či iných foriem diskriminácie a extrémizmu. Budovanie komunitných priestorov určených pre voľnočasové vyžitie všetkých generácií, realizácia aktivít otvoreným a vekovo nediskriminačným spôsobom ale tak, aby každá generácia, či cieľová skupina našla pre seba aktivitu je prístup, ktorý je v samospráve žiadateľným trendom. Zároveň však neumožňuje kvantifikovanie finančných výdavkov vo vzťahu k jednotlivým skupinám, či jednej vekovej skupine.

Z pohľadu riadenia verejných zdrojov je inšpiratívnym prístupom participatívne rozpočtovanie. I napriek doterajším rozporuplným skúsenostiam, vytvára spolurozhodovací proces priestor pre vzájomné poznanie priorít jednotlivých skupín

obyvateľov na danom území a konsenzuálne rozhodovanie o spôsobe naplnenia týchto priorit pri tvorbe návrhu rozpočtu obce alebo mesta.